

Nr 80.

Ankom till riksdagens kansli den 24 juli 1914 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Örby nr 2 Bossgård med Kungsfors nr 1 i Älvsborgs län.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 29 maj 1914 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande granskning hänvisad proposition, nr 176, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att de till förra majorsbostället 1 mantal Örby nr 2 Bossgård med 1 mantal Kungsfors nr 1 i Örby socken av Älvsborgs län hörande lägenheterna Kungsforsstorpet med Kvarntorpet, Kungslid, Anderslid, Svedjan, Hagen, Vrå eller Lilla Vrå, Stathedstorpet och Ljungslätt må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående upplåtande av egna-hemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med förbehåll om rätt *dels* för änkan Lotta Johansdotter att under sin återstående livstid få utan avgäld kvarbo i de henne tillhöriga byggnader å lägenheten Kungslid, *dels* för innehavare av lägenheterna Kungsforsstorpet, Svedjan, Hagen, Vrå, Stathedstorpet och Ljungslätt till utfartsvägar över egendomens mark, *dels* för kronan att för all framtid begagna nu befintliga vägar å lägenheterna, *dels ock* för kronan att avverka och för kronans räkning försälja alla å lägenheterna med undantag av lägenheten Vrå nu befintliga träd med en diameter vid brösthöjd av 10 centimeter och däröver med fri avforslingstid för sålunda avverkade träd till och med år 1917.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid en år 1913 å förra majorsbostället 1 mantal Örby nr 2 Bossgård med 1 mantal Kungsfors nr 1 i Örby socken av Älvsborgs län hållen arrendeuppskattning för uppgörande av förslag till förnyad utarrendering från den 14 mars 1916 av nämnda egendom, som nu lämnar 1,800 kronor i årligt arrende, har förslag väckts om försäljning av lägenheter från egendomen.

I skrivelse den 13 mars 1914 har domänstyrelsen underställt detta förslag Kungl. Maj:ts prövning och för sådant ändamål överlämnat ärendet rörande handlingar, däribland en av extra lantmätaren Ivar E. Thomander år 1912 upprättad karta över alla ägorna till egendomen, ävensom kartor med beskrivningar över de till försäljning föreslagna lägenheterna.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 5 kilometer från Skene och Kinna järnvägsstationer, innehåller en areal av 285 hektar 97.3 ar, därav 75 hektar 12.2 ar tomt och åker, 11 hektar 95.9 ar äng, 197 hektar 31.4 ar betes- och skogsmark och 1 hektar 57.8 ar impediment.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att följande lägenheter måtte med å kartan med röda gränslinjer utmärkta områden fränskiljas egendomen och försäljas, sedan all å lägenheterna växande skog om 10 centimeter vid brösthöjd och däröver för kronans räkning avverkats och bortförts, nämligen:

Lägenhetens namn	Ägofigurer å kartan	Areal		Salu-	Arrende-
		Har	Ar	värde Kronor	värde Kronor
Kungsforstorpet med Kvarntorpet	136—155, 157, av 158, 159—162, av 163	9	22.0	1,400	100
Kungslid	av 158, av 163, 164—178, 180—207	9	28.1	1,300	75
Anderslid	283—308	7	45.1	1,250	75
Svedjan	av 44, av 45, av 46, av 47, 264—266, 266 a, 267—276, 276 a, 277—282	5	63.4	650	40
Hagen	av 44, av 45, 258—263	—	38.6	100	10
Vrå eller Lilla Vrå	av 43, av 44, 249—257	1	27.8	150	15
Stathedstorpet	312—322	2	56.6	250	15
Ljungslätt	323—332	2	92.0	450	25

Lägenheten Kungsforstorpet är bebyggd med egendomens arrendator tillhöriga hus, övriga lägenheter med innehavarna tillhöriga byggnader.

Dessutom finnes på egendomens utmark, den så kallade Byaskogen, en lägenhet Brodalen med Brobacken, bebyggd med innehavaren Erik Johansson tillhöriga byggnader. Uppskattningsmännen hava hemställt, att då utmarken enligt jägmästarens av uppskattningsmännen biträdda förslag skulle ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning och lägenheten Brodalen med Brobacken komme att behövas såsom skogsarbetarbostad, ifrågavarande lägenhet skulle upplåtas till innehavaren utan avgäld under hans återstående livstid.

Å lägenheten Kungslid finnes bostadslägenheten Kungaliden, som sedan 40 år bebos av 79-åriga änkan Lotta Johansdotter, vilken äger husen å lägenheten. Uppskattningsmännen hava hemställt, att änkan Johansdotter måtte tillförsäkras rätt att under sin återstående livstid utan avgäld bebo lägenheten.

Uppskattningsmännen hava hemställt, att för alla lägenheter, som ej vore belägna vid allmän väg, måtte förbehållas rätt att begagna utfartsväg över huvudgården och att kronan måtte förbehållas rätt att för all framtid begagna nu befintliga vägar å lägenheterna.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har förklarat sig icke hava något att erinra emot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har ej heller haft något att i huvudsak erinra mot det uppgjorda förslaget. Innehavaren av bostadslägenheten Vrå hade emellertid anhållit att få köpa all å lägenheten växande skog. Denna framställning har synts styrelsen böra vinna avseende. Då jägmästaren uppskattat växande skogens värde till 230 kronor, har styrelsen ansett lägenhetens saluvärde kunna sättas till 350 kronor.

Vid försäljning av de lägenheter, varå kronan skulle avverka den grövre skogen, borde enligt domänstyrelsens mening förbehåll göras om rätt för kronan till fri avforslingstid för virket till och med år 1917.

För egen del instämmer jag med domänstyrelsen.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot ifrågavarande framställning, hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må
av riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 juli 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Vid slutbehandling inom utskottet av de i utlåtandena nr 77—80 omförmälda ärenden hava närvarit herrar: Persson, Ericsson, Odelberg, Paulson, Pers, Fahlén, Lundell, Andersson, greve Hamilton, Nilsson i Tånga, Ingeström, Barthelson, Rosén, Ekerot, Bosson och Norin.
